

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:  
pe un an 20 cor. pe 1/2  
an 10 cor.; pe 1/4 de an  
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.

Nr-ii de Duminecă pe an  
— 4 coroane.  
Pentru România și  
străinătate pe an:  
40 franci.

Manuscripte nu se napolază

# TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima  
dată 14 bani; a doua oară  
12 bani; a treia oară 8 b.,  
și timbru de 60 bani de  
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și  
insertiunile sunt a se plăti  
înainte în Arad.

Serisori nefrancate nu se  
primesc.

## Chestiunea națională.

VIII.

Din cele expuse până aci rezultă destul de concludent, că n'avem nevoie să căutăm după cauzele disparițiunii chestiunii naționale în alte tabere, căci le găsim pe toate în tabera noastră. O sumă de greșeli ce s'au comis au pricinuit pe rând deprimarea maselor mari ale poporului, instrăinarea acestora de comitetul dirigent al partidului, răceala și nepăsarea printre membrii partidului, distrugerea „Tribunei” și în fine spargerea comitetului dirigent.

Fiecare din aceste faze ale desorganizării noastre politice, însemna un grad de decadență pentru chestiunea națională și în momentul când lucrarea destructivă ajunsese la sfârșit, chestiunea națională era luată de la ordinea zilei.

El poate un lucru de prisos, când adaug că după spargerea comitetului nimeni, nici frații noștri din regat nici alți oameni politici, nu ne mai putea ajuta nici strica.

Dar' cum rămâne cu tradarea, cu faimoasa tradare? Nu este și ea una din cauzele care a contribuit la decadența chestiunii naționale?

„Tradarea” nu este altceva decât o invențiune a celor cu musca pe căciulă, cu scopul de a face pe naivii să-și îndrepte privirile în altă parte pentru ca să nu vadă pe adeverații făcători de rele, întocmai precum fac jonglerii, care concentrează privirile publicului asupra unui punct, unde nu se petrece nimic, ca să-și facă *chancez passez* neabăgat în seamă. Meritul de a fi aruncat cu multă ușurință cuvântul greu de „tradare” în public este al colegului meu dl Popovici. Dsa mă învinovăția adevărat pe la sfârșitul lui Februarie 1896, când comitetul național era deja spart, că cu ocaziunea unei discuțiuni amicale între doi trei prietini așa fi declarat (citez cuvintele D-sale proprii): „că scopul pentru care am avea să înființăm ziarul ar fi ca să constituim în Transilvania un partid guvernamental (regierungsfähig era termenul) în vederea reformei legii electorale din Transilvania”.

Va să zică: tendința mărturisită de mine a constitui un partid guvernamental (regierungsfähig) în Transilvania constituie crima „trădării naționale”? Ce însemnează „partid guvernamental”? Pe românește nu însemnează nimic, ear' cu explicațiunea germană de „regierungsfähig” ar însemna un partid, care are toate aptitudinile de a forma guvernele țării. Prin urmare, dacă eu la Februarie 1896 a și fi mărturisit o tendință ca să se constituie printre Români un partid, care să formeze guvernul Ungariei, așa fi comis cel mult — o prostie, dar' nici decum o trădare!

Dar dl Popovici îmi atribuie că așa fi legat tendința constituirea unui

asemenea partid de două condițiuni: de o reformă a legii electorale din Transilvania, ce ar fi în vedere, și de înființarea unui nou ziar românesc. Nici una din aceste două condițiuni nu erau pe atunci împlinite, prin urmare „partidul guvernamental” se pierde și el în regiuni nebuloase.

Adevărul însă, este că eu n'am făcut mărturisirea ce m'oi atribui dl Popovici. După ce dl Rațiu aranjase scandalurile la „Tribuna” și în Comitetul național, toți amicii mei stăruiau pentru înființarea unui nou ziar. Eu nu puteam să-mi dau samă de scopul politic al unui nou ziar și m'am pronunțat în contra înființării lui. Am adaus însă, că timpul pentru înființarea unui nou ziar va sosi atunci, când politica maghiară ar lua un alt curs și noi Românii vom intra în parlament și vom fi chemați a contribui la reforma legilor asupritoare.

Am convingerea, că și în cazul când dl Popovici ar fi reproduș esact și la înțeles aceste ale mele vederi, tot ar fi urmat aranjarea unei campanii de trădare. Căci noi, cari am stăruit ca Comitetul să nu se prezente pe banca acuzărilor înaintea juraților din Cluj, noi cari nu ne găseam pe lista oamenilor vrednici de spriginul guvernului român, noi care ne-am străduit să menținem organizațiunea noastră politică nestinsă, fie și cu dl Rațiu în frunte, — n'aveam răspunderea pentru nici unul din relele cari au pricinuit dezastrul. Aveam deci pe atunci o pozițiune mai favorabilă în ochii opiniei publice române, și dela noi se putea porni eventual o regenerare a partidului național român sdruncinat și paralizat.

Nu putea fi în intențiunile guvernului român ca să se petreacă un asemenea lucru și să îngăduiască, ca oamenii, pe cari îi spriginise până aci cu atâta căldură, să cadă acum în mod rușinos. Trebuia deci să se găsească un mijloc oare-care, să fim discredități înaintea opiniei publice și să ni se taie toate drumurile pentru a întreprinde ceva. Ce ne-ar fi putut discredită mai mult, decât învinovățirea, că am dat mâna cu Ungurii pentru a nimici neamul românesc? Ce ar fi putut aduce pe atunci partidul național român în o mai mare confuzie decât îndoiala în reprezentanții săi încă până aci necompromitați.

Astfel s'a pornit în gazetele partidului conservator campania „trădării”. Nu partidul național român, al cărui membri și reprezentanți eram, ne acusa că am vîndut dușmanului drepturile poporului român din statul ungar, ci partidul conservator din regatul României ridica această acuză.

Firește. Căci de fapt nu se tracta de o trădare, care ar fi fost chemat în prima linie și cu deosebire partidul național român din Transilvania să o semnaleze, să o desvălească și să o vestejească, ci se tracta de interesul unui partid din regat, și anume se tracta, ca oamenii spriginii de acest partid, ajunși pe atunci

în mari nevoi politice, să nu se confundă cu totul și să nu dispară cu deservire de pe arena politică; se tracta de o confuzie, ce trebuia produsă între membrii partidului național român din Transilvania, pentru ca aceștia să nu mai poată distinge unde este binele și unde este răul.

Eugen Brote.

### Destrămarea kossuthiștilor.

Meritul de a-i sparge pe kossuthiști îl are Bánffy. De atunci ei merg înainte spre — destrămarea. Acum, din incidentul Ușron au ajuns la cușite. „Budapesti Hirlep” (dela 6 c.) le procește un viitor trist: certete lor au scârbit atât de mult țeara (?), încât la viitoarele alegeri ei vor căde cu rușine și partidul kossuthist va dispărea.

N'are să fie nici un păcat.

### Afacerea școalelor din Brașov.

VIII.

A mai „compromis” dl D. A. Sturdza chestiunea rentei — zic acuzatorii săi — și prin faptul că a sistat plata rentei tot timpul cât a fost președinte al consiliului de ministri în România.

Eată, în sfârșit, și o acuzație întemeiată! Este adevărat, că dl Sturdza și d-nii P. Poni și Sp. Ezeret, cari au ținut portofoliul cultelor sub presidenția d-sale, n'au predat renta pe anii respectivi Eforiei școlare din Brașov, ci au depus-o la Cassa de depuneri și consignațiunii din București.

Este însă care tot atât de adevărat, că n'ar fi voit să se predea destinațiunii sale? Din norocire actele oficiale, cari azi le cunoaște toată lumea, au putut să lămurească pe toți oamenii nepreocupați, că nu este adevărat. Nu că n'ar fi voit guvernul național-liberal să plătească renta, dar ca guvern românesc, preocupat de interesele neamului, n'a putut să o plătească, fără de a primejdui aceste interese, fără de a se încărca cu o grea răspundere.

Astăzi este știut, că chiar de la 1896, va să zică imediat după venirea la putere a partidului național-liberal, ministrul plenipotențiar al monarhiei noastre la București a înștiințat guvernul român, că guvernul unguresc nu mai permite, în sensul legilor Ungariei, ca școalele din Brașov să mai primească „subvenția” din România și că va închide acele școale în cas de nesupunere.

Ei bine, în această situație mei putea dl Sturdza să plătească renta? Adevărat că opoziția conservatoare din București susținea atunci, că trebuia să o plătească, căci așa prescria o lege românească, legea bugetară. Așa a afirmat dl D. Ionescu la Cameră, așa dl T. L. Maiorescu la Senat, și alții în deseale debateri ce au provocat asupra chestiunii. Dar să ni-se ierte a o spune, că acestea sunt vorbe de opoziție, cari, adevărat, se obișnuiesc în România, dar pentru aceea nu le iau în serios nici chiar cei ce le pronunță.

Ean' să fi îndrăsnit dl Sturdza să fi plătit renta cu toată intervenția Austro-Ungariei, să fi provocat un conflict cu aceasta, să fi riscat închiderea școalelor — și apoi să fi văzut „sfântă indignație patriotică”.

Dar dl G. Mărzescu, ministrul de culte în ministerul Aurelian de la 1896, a plătit renta cu toate acestea, vor răspunde unii și alții. Este adevărat că a plătit-o și nu-l învinovățim pentru aceasta. Nu mai puțin adevărat este însă, că dacă ar mai fi stat vr'un an la putere, n'ar mai fi plătit-o nici d-nii Aurelian și Mărzescu. Aceasta credem că vor recunoaște-o astăzi chiar d-niile lor. Lucrul se explică foarte ușor. Dl Mărzescu în scurta sa trecere prin guvern, n'a știut de demersurile făcute pe lângă dl Sturdza, ear până când guvernul nostru a luat cunoștință de plata rentei prin guvernul Aurelian, și până când s'au cerut explicații la București, în fruntea guvernului României se afla ear dl Sturdza, și dsa a trebuit să împacă lucrurile și să încerce a găsi soluțiunea potrivită intereselor românești. Acestea sunt lucruri, cari azi le știe lumea la București și e timpul să le știe odată și oamenii noștri.

Dacă ar mai fi putut plăti dl Sturdza renta, ar fi putut să o plătească, la 1899, și dl D. Ionescu, după ce acum partidul conservator era la putere. Pentru ce n'a plătit-o dar? Dsa, totdeauna gata cu răspunsul, a declarat, în ședința de le 10 Martie a. c. a Senatului român, cu privilegiul debaterii proiectului de lege despre trimiterea rentei la Budapesta, că n'a plătit-o, pentru că nu i-a cerut-o nimenea, căci dacă i-ar fi cerut-o, ar fi plătit-o.

Noi știm însă după informațiunile cele mai bune din București, că de un an de zile părintele V. Voina petrece mai multă vreme prin București, decât la altarul S tului Nicolae din Brașov. Desigur, a vorbit și cu dl Ionescu. Se poate presupune, că în deseale convorbiri ce vor fi avut împreună să nu fi venit nici odată vorba de marea trebuință ce au Brașovenii de a li-se plăti renta, dar în același timp și de imposibilitatea de a se plăti, până când chestiunea nu se va rezolva? Nu se poate, și cine spune altfel, nu spune adevărul, ci vorbește din nou să seducă opinia publică.

Dar să ne întoarcem ear la dl D. A. Sturdza. N'a plătit dsa renta, dar a făcut altceva, a făcut singurul lucru ce putea și ce trebuia să facă ca bărbat de stat Român, care își cunoaște misiunea și răspunderea și vede mai departe decât toți cei cari l'au învinovățit că nu plătește renta.

La 30 Apr. 1898, în urma unei interpelații ce i-s'a adresat, dl D. A. Sturdza a făcut, în Senatul României, următoarea declarație solemnă, prin care chestiunea rentei a fost, în fine, pusă pe adevăratul ei țărm:

„Întâiu, guvernul român nu are să dea subvenții bisericilor și școalei, Stului Nicolae din Brașov, ci guvernul român e dator cu o rentă acelei biserici și acelei școale, pentru anume bunuri ce din împregiurările timpului au fost luate și vândute de Statul Român.

„Al doilea, chiar atunci când Statul unguresc ar vrea să subvenționeze școalele din Brașov, guvernul român tot are datoria să dea renta școalelor din Brașov.

„Al treilea, este însă bine că acest lucru trebuie odată să se clarifice, căci nu este de demnitatea Statului român, ca atunci când este vorba de datorii certe, el să caute să le îndeplinească pe furie, trebuie din contra să-și achite datoriile pe față. Dar totodată trebuie să le dea astfel, ca să nu jignească școalele acelea, căci înțelegem dvoastră că, dacă guvernul ar da renta școalelor din Brașov și ar trimite-o cu poșta, căci n'ar pute-o trimite altfel, și dacă guvernul unguresc ar închide din această cauză acele biserici și școale, conform legii din 1896,

care nu este in putinta noastră de a o schimba, — atunci, înțelegând, ne-ar părea foarte rău de banii trimiși. Trebuie să căutăm să convingem guvernul maghiar, ca să admindă plata acestor rente, fiind că o datorim în mod cert și onest acelei biserici...

Resultă dar, că dl D. A. Sturdza a formulat cel dintăiu, de pe banca ministerială, adevăratul caracter al sumelor trimise la Brașov, a enunțat, că acestea sunt o rentă datorită de statul român după niște averi de drept privat, ce biserica St. Nicolae din Brașov le-a avut după vremuri în România. Resultă mai departe, că tot dsa a recunoscut cel dintăiu necesitatea de a se tranșa chestiunea prin bună înțelegere între guvernul român și cel maghiar, și a se obține învoirea acestui din urmă, ca statul român să-și plătească pe față datoria ce avea „în mod cert și cinstit“ către biserica St. Nicolae din Brașov. N'avem trebuință să spunem noi, că acestea a fost calea cea mai corectă, cea mai deamănă, cea mai corespunzătoare intereselor școalelor din Brașov și intereselor românești în general, ce guvernul României a putut să urmeze intru resolvarea chestiunii. O spunea, atunci, însuși „Telegraful Român“, organul Metropolitiei din Sibiu, care s'a pronunțat astfel asupra citatei declarațiuni a dlui D. A. Sturdza:

„Enunțatiunile solemne făcute de șeful guvernului României în sinul corpului legislativ, în fața lumii și aplaudate de corpul legislativ, le considerăm de un pas serios în interesul deslegării finale a unei chestiuni de imensă însemnătate culturală pentru statul nostru, al căruia civi credincioși sunt 3 milioane de Români, care — durere — până aci, nici în România, nici la noi, n'a fost tratată în mod corect și demn de două state vecine și amice, ci în mod superficial și de o parte și de alta... „Cutezăm a afirma că, dacă guvernul României dela început ar fi studiat natura de drept privat a acelei rente, cum dovedește dl Sturdza că o a studiat, și s'ar fi pus pe acel teren, pe care, de-si cam târziu, dar totuși odată se pune dl Sturdza, guvernul nostru, care pe atunci era din partidul dlui Desk și nu era sub presiunea unei opinii publice atât de infectate de șovinism exagerat maghiar, ca cea actuală, n'ar fi luat măsurile prohibitive cari le-a luat, și biserica St. Nicolae din Brașov n'ar fi fost necesitată să renunțe la dreptul său de proprietar al echivalentului unor bunuri din România sau să-și ridice renta pe cale con-

dentială. ... Acum — tandem aliquando — însă vedem că chestiunea a intrat în ogașă

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.“

Socoteli etnice cu Ungurii și cu Grecii.

(Urmare și fine.)

At'asul etnografic al globului pământesc, întocmit de Adrien Balbi, dă o mare impulsie studiilor etnografice. Schafarik vine apoi să ne dea una din primele cărți etnografice, cea a lumii slave. Lui datorim una din primele cărți etnografice a Orientului Europei. Desigur, ca ori ce lucru începător, lucrarea lui Schafarik e departe de a răspunde realității etnice.

Multe din erorile lui au fost semnalate de Ami Boué, în opera lui însemnată asupra Turciei.

Atlasul lui Berghaus reproduce lucrarea lui Ami Boué. Studiind o cât de suprafacial, vedem că și ea este presărată de erori. Ce putem zice de lucrările etnografice ale lui Pouqueville, ale generalului de Leake, ale lui De Gubernatis (asupra Epirului)? Ele, ori-cât de stimabile, sunt departe de a întrupa idealul etnografic al congresului dela Paris, din 1878.

„Ethnographische Karte der Oesterreichischen Monarchie, von Carl Freihern

von Czoernig“, publicată la Viena în 1856, face parte din cartea oficială etnografică a imperiului austriac. Ea a fost publicată de „K. K. Direction der administrativen Statistik“.

Bánffy și „Vaterland.“

Se știe, că foaia vieneză „Vaterland“ din pană maghiară a publicat zilele trecute un articol, în care a fost atacat cu multa asprime fostul ministru-president Bánffy, învinuindu-l că nu și-a dat socoteala despre așa numita „casă electorală“, pe care n'a dat-o urmașului său, ci a reținut-o la sine. Din acest incident Bánffy a rugat pe prietenii săi Gajdri Ötöri și pe Dániel Gábor, ca aceștia să ceară, în numele lui satisfacție dela redactorul foilor vieneze. Aceștia au și făcut-o prin fir telegrafic, cărora redactorul Köler li-a răspuns tot prin o telegramă, în care protestează în privința a ceea ce, că unele foi maghiare au interpretat astfel comunicatul foilor sale, ca și când acesta ar fi fost îndreptat împotriva lui Bánffy. Făcând aceasta, redactorul lui „Vaterland“ spune totodată, că același răspuns îl dă în cauză și în foia sa proprie. În urma acestui răspuns, martorii lui Bánffy s'au declarat mulțumiți, până ce la seșeste și „Vaterland“ cu articolul promis.

Din atitudine la „Vaterland“ se vede, că dinsa foarte puțin revocă din ceea ce a publicat dela Budapesta, unde se crede, că autor al articolului a fost Rakovszky István, vice-presidentul partidului popular, ci toată afacerea o presintă ca un fapt rău înțeleș.

În ce privește fondul pentru chestii electorale se telegrafează, că Bánffy însuși ar fi declarat, că a recunoscut adeseori chiar și în cameră, că fond pentru afaceri electorale a avut și dînsul, ca toți ministrii preșidenți, și că acest fond îl administrează însuși ministru-president prin un ales al său; dar după încheierea alegerilor totdeauna până la cel din urmă crucea se dă socoteală despre asta unei comisii emise din sinul partidului guvernamental. Așa a făcut — se zice — și Bánffy și astfel restul fondului i-s'a predat primului ministru Széll.

Că Bánffy nu face această dare de seamă în public — zice el — asta e, ca să nu pricinuiască neplăceri altora.

Bánffy tot șiret rătăre, ca să nu zicem mai mult.

Războiul buro-englez.

Cu data 5 Martie din Ladysmith se raportează peste Londra, că iscoadele engleze trimise în diferite părți vestice, că până la depărtare de 80 miluri în ținutul Ladysmithului nu se găsește nici un Bur.

Ear' aceasta numai fiind că se concentrează cu toții în statul Orașje.

Tot peste Londra vine știrea, că presidentul Krüger a adresat oficerilor și luptătorilor Buri un manifest, în care pe toți îi provoacă în numele lui Dumnezeu, ca să fie tari în credință și voinic în luptă, căci — zice — trecutul dovedește, că „Dumnezeu este pe partea noastră“.

Un personaj din guvernul de la Bloemfontein a declarat, că Buri din Orașje, dacă s'ar înșela să fie bătuți de Englezi, ei sunt hotărâți cu toții să treacă în Transvaal, unde vor continua războiul până la cea din urmă picătură de sânge.

Dr. Bloch, medic și consilier de stat în Rusia, care a devenit celebru prin conferința de la Haga, căci numai el, prin opul său despre grozoveniile războielor, a dat țarului planul să pornească o acțiune internațională în interesul păcii universale, — earăși și-a spus păreri despre actualul războiu buro-englez, ceea ce a făcut de mai multe ori de la izbucnirea lui încoace. El totdeauna a accentuat, că din acest războiu Anglia se va alege cu pierderi uriașe. Acum, după ce prin capitularea lui Cronje au raportat odată și Englezii o învingere după alătea înfrângerii, — Bloch din nou și-a spus părerea sa și foarte interesant expune urmările ce se pot aștepta după această schimbare pe câmpul războiului.

Din dispozițiile lui Roberts — zice Dr. Bloch — se poate concluda, că Englezii stăruie acum pentru ocuparea Bloemfonteinului și a statului liber Orașje. Această înpregătare însă nici la un caz nu-i va săli pe Buri la supunere față de Englezi. Ocuparea Orașjeului numai în Anglia ar fi privită ca un succes oare care, dar în alle părți ale lumii nu-i dă. Pentru această ocupație Englezii are trebuință de trupe enorme, și pe când țeara aceasta (Orașje) numai puțin bani și muniție poate să dea pe seama trupelor engleze, în același timp va pricinui Englezilor multe necazuri și mari rele, duși fiind prin această ocupație atât de departe dela țărânița mării și dela Capland. Englezii ar trebui să ocupe teritoriul mare, pentru ca să aibă, de pildă, nutreț pentru cai și pentru vitele lor. Nu e de loc imposibil, ca Buri, călărești excelenți fiind, să n-înștească continuu pe la spate trupele engleze. Grele servicii de pază și posibilitatea multor pierderi — ușor pot să destrămăm disciplina și să micșoreze curajul; și să nu se uite, că toate acestea pot să promoveze războiul Africanerilor și a indigenilor. Cu un cuvânt, multe nevoi au să se descărce încă în spatele Englezilor.

Pentru-ca Anglia să încușure enormo jertfe, ce i-le cere acest războiu, care poate să dureze încă un an de zile, jertfe, ce se urcă la 80.000-100.000 morți și ră-

niți, plus 4-6 miliarde franci, — Englezii ar trebui să și reguleze aceste chestii serioase în chipul statorit prin conferința dela Haga. A iscălit și ea protocolul acei conferințe, și hotărârile ei au intrat de în practică. Nerespectarea acestora va fi în paguba Englezilor“.

Casul dela Belinț.

Primum următoarele:

Domnule redactor,

Sunt unele gazete românești, pe care foarte rar obișnuiesc a le lua în mână. Din acest motiv trebuie să mulțămesc unui amic, care a binevoit a-mi comunica astăzi, că „Gazeta Transilvaniei“ publică într'un număr mai nou, ceva corespondență fără cap și fără coadă, un fel de zămă subțire, foarte subțire, unde niște domni ireponsabili se necăjase rău, că de ce a ajuns protoprezbiter în Belinț tocmă dl G. Sârb, unul din colegii mei, și de ce a trebuit să cadă dl Dr. P. Ionescu, alt coleg al meu. La sfârșit corespondența, după ce mai întâiu s'a îngodat binișor într'un noroiu de insulte la adresa altora, mă ocărăște și pe mine pentru căderea d-lui Ionescu și pentru succesul obținut de dl Sârbu. Și pentru-ce oare a reușit acest din urmă? Minunea este următoarea: numai la aceea a reușit dl Sârbu, pentru că așa a vrut și așa a dispus sora din Arad a unui ateist din Caransebeș — și ce se; ear consistoriul aradim n'a făcut altceva, decăt a executat voiașta aceasta.

Așa scriu istești anonimi al „Gazetei“.

La răspund: A pune pe hârtie, dar a nu subscrie, asemenea vorbe în doi porci, pe care înși ve le terminați cu „zice-se“, arată întâiu și mai întâiu o mare lășitate; al doilea, arată gradul de decadență intelectuală a unor oameni, — și totodată mi se pare, a unor gazete, care nu se rușinează a da în lume astfel de atacuri desperate...

Dacă ar fi să ne luăm după vorbe dinu tîrg, ce minune ar fi dacă azi-măne ar veni alți anonimi, tot așa de istești, și cu un zice-se ar afirma fără a dovedi, că

un român, și că el a fost redactor al bîtrânei „Gazete“ admite această părere.

În ce privește atacul personal ce mi se face în foaia bășoveană, după ce corespondența nu este subscrisă de nimeni, se înțelege că mi vine cam greu a sta de vorbă cu un nimeni, și trebuie să-mi cauți satisfacție pe altă cale.

Pe calea publicității pot declara cu inimă liniștită, că dacă „Gazeta Transilvaniei“ este gata a primi răspunderea pentru corespondența scrisă de niște ireponsabili

mească propunerea mea de a se face cartă etnografică a Peninsulei-Balcenice sub controlul congresului, în conformitate cu rezoluțiunea congresului etnografic dela Paris din 1878. Considerând că congresul orientaliștilor din August 1899 cuprindea și o secțiune de pură etnografie, propunerea mea admisă cu unanimitate în acea secțiune, displicu fraților greci. De ce? Eu nu ceream decăt o cartă pur științifică etnică, ear' nu una cu tendință politico. Am arătat că lucrările lui G. Lejean (Ethnographie de la Turquie d'Europe, în 4° Githa 1861) este plină de erori și cum micșorează, fără documenta, importanța numerică a „Armenilor“, ori găsesc Bulgarii acolo unde nu sunt am demonstrat cum lucrările, ori cât de frumoase, ale lui Boué, Poqueville, Thunmann nu indică pe Români de pe țărmul drept al Dunării, cum aceștia fac din Dobrogea, conțrar cu realitatea, o țeară aproape total turcă și tătară... Am pus în vederea congresului lucrările mai recente asupra Peninsulei Balcenice, bună-oară cartă lui Carl Six (K. K. öster.-ungar. Colonel în Adrianopol). Congresul a constatat că această lucrare și nu este icoana realității etni insula-Balcenică. Ea împarte pe

\*) Edițiunea operii lui Lejean are ca titlu: Mittheilungen aus Justus Perthes geographischer Anstalt auf den Gesamtgebiete.





## ECONOMIE.

### Grâne.

Prețurile de la 6 Martie

Arad:		B. Pesta
Grâu Aprilie fl.	6 10—7.— fl.	7.71—7.94
Cucuruz Maiu		5 09—5.10
vechiu	4.20—4 30	5.20—5.50
Orz vechiu	5.20—5.80	5 65—6 60
nou	5.40—5 50	
Secară Apr.	5.40—5.50	6.42—6.48
vechiu	"	6.10—6.35
Ovăz Apr.	4 30—4 40	

### Cursul pieții din Arad.

Hărțile-monetă română	Cump. fl. 9-48	vând	9.52
Lire turcești			
Imperiali (15 R. aur)	18.90		19.—
Ruble rusești 100 à	126.—		127.—
Galbeni	5.58		5.64
Napoleon-d'or	9.48		9.55
100 Marce germane	58.50		58.95
Livre sterling	11.90		12.50

### Spirt:

		21 Ian.
Spirt rafinat; cu toptanu		55.50
" " cu micu		56.50
" brut cu toptanu		54.50
" " cu mic		65.50

### Porci:

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate:		cr. p. kg.
bătrâni 820—880 kg.	40—42.	"
tineri 320—390	44—44.5	"
" 250—390	44—45	"
" până 250	45—46	"
mijlocie 240—260	47.5—48	"

O carte bună. Distinsul nostru profesor din Brașov, Dl Vasile Goldiș a lucra o folositoare carte școlară: „Geografia pentru școlile populare, întocmită pe baza planului Ministerial de învățământ. Partea primă (pentru clasele III și IV), cu numeroase ilustrațiuni și harte colorate.“ editura librăriei Ciurcu Brașov. Prețul unui exemplar 35 cr. Materialul tractat s estinde pe 68 pagini, în ordinea următoare: „1. Regiunile lumii, 2. Comuna, 3. Locuitorii și ocupațiunea lor, 4. Religinea și limba locuitorilor, 5. Hotarul comunei, 6. Drumurile, 7. Apele curgătoare, 8. Apele stătătoare, 9. Mijloacele de comunicațiune, 10. Insulă, peninsula, golf, 11. Șesul, 12. Dealuri și văi, 13. Orizonul, 14. Desemnarea regiunilor lumii, 15. Harta, 16. Cercul, 17. Comitatul, 18. Ungaria. — II. „Ungaria și Europa.“ (Materialul clasei a IV a.) Ținutul muntelui din Sudost. Câmpia Ungariei. Ținutul muntelui Nordostic, Ținutul muntelui Nordvestic, Ținutul deluros Sudvestic. Orașul Fiume și ținutul lui. Ungaria în genere. Terile apărținătoare Ungariei. Europa în genere.“ La toate capitolele e alăturată câte o hartă colorată.

O recomandăm cu toată căldura învățătorilor noștri.

„Biblioteca Teatră“, apare în Brașov ediția Societății de teatru Român. Broșura, 7 cuprinde „Unde dai și unde creapă“, comedie în 2 acte Al. Cosmar, localizată de Iuliu Popescu. Numele dlui Iulia Popescu, mai ales ca traducător și localizator al mai multor piese de teatru, este cunoscut și apreciat la noi. D-sa a tradus și „Bustul“, jucat cu atâta succes de diletanții români din Sibiu, înainte cu 5 ani. Piesa de mai sus desigur va fi primită cu plăcere și diletanții români vor juca-o cu predilecție. Noi o recomandăm cu toată căldura. Este o localizare bună a unei piese teatrale de valoare.

A apărut în editura de arte grafice „Minerva“ din București „Călimdarul Minervei“ pe anul 1900 cuprinde o mulțime de lucruri frumoase și instructive.

## Calindarul nostru

pe anul visect 1900

ca prim călimdar scos în tipografia noastră

a apărut tocmai acum

cu ilustrațiuni, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. poro postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați

a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului“

La comanda mai mari de 10 exemplare

dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului“.

## A apărut

și să află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“

următoarele opuri:

- 1.) „Calendrarul nostru“ — pe 1900. prețul — — — — — cor. — 60 fl.
- 2.) „Amicu Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cause administrative. Prețul — — — — — „ 1.— „
- 3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, prețul — — — — — „ 2.— „
- 4.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, prețul — — — — — „ —80 „
- 5.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, prețul — — — — — „ 2.— „
- 6.) „Principiile politice“, după Dr. T. de Holtzendorf, de T. Păcățeanu — prețul — — — — — „ 4.— „
- 7.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popoa, profesor în Brașov. Prețul. — — — — — „ 2.50 „
- 8.) „Războiul pentru neatărare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbu. Prețul Războiului „ 1.20 „  
Prețul „Coroanei“ — — — — — „ 1.60 „
- 9.) „Din vremuri apuse“ — de Judita Secula născ. Truția — prețul — — — — — „ 1.— „
- 10.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, prețul — — — — — „ 1.— „
- 11.) „Teoria Dramel“ — de Dr. Iosif Blaga. Prețul: — — — — — „ 3.60 „
- 12.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. Preț: — — — — — „ 1.60 „
- 13.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. Preț. — — — — — „ 5.— „
- 14.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, preț — — — — — „ 1.50 „
- 15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz prețul — — — — — „ 1.20 „
- 16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Aceasta liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.

La comanda să se mai adauge de fle-care op 10 fileri spese postale.